

Jan Hercík

naMladotětvě
ČS

Alena Hrachovcová

A photograph of a middle-aged man with grey hair, wearing a blue, red, and white striped sweater, sitting in a black leather armchair. A small, scruffy black and white dog is sitting on his lap. The background is a lush garden with green foliage and a white duck statue.

**ZVĚROLÉKAŘ
srdcem i duší**

Jan Herčík
Alena Hrachovcová

ZVĚROLÉKAŘ

srdcem i duší

Jan Herčík
Alena Hrachovcová

ZVĚROLÉKAŘ srdcem i duší

Copyright © Jan Herčík, Alena Hrachovcová, 2017

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2017

Photographs © Jana Pechlátová, 2017

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2017

© Nakladatelství ČAS, 2017

ISBN 978-80-7475-194-3

Divná doba?

Žijeme v divné době. Ze všech stran, z televize, internetu, rádia, na mne doléhají informace: kdy a kde zase něco bouchlo, jaký terorista se kdy a kde zase „vyznamenal“ a kolik lidských životů to stálo... A každý den se na mou hlavu hrnou zprávy, co nového se odehrává na naší politické scéně – ačkoliv právě zde je podivuhodné, jak se historie s většími či menšími obměnami stále opakuje.

Vídám kolem sebe lidi otrávené a ubité starostmi, se kterými si někteří více a jiní méně umějí poradit. A ti, kteří to umějí méně, se pak o to agresivněji chovají vůči svému okolí a někdy i vůči sobě. Na můj vkus je těch druhých dost. Jak kdysi řekl pan prezident Havel: „Je blbá nálada mezi lidmi.“ Ale co s tím? Vždyť přece každý by měl pro zlepšení nálady své, svého okolí a nálady všech, na nichž mu záleží, udělat vše, co v jeho silách jest.

Proto usedáme s Alenou Hrachovcovou již po šesté k počítači a společně se vám pokusíme náladu vylepšit příběhy z ordinace veterinárního lékaře. Příběhy, které jsou někdy veselé, někdy k zamyšlení, a u některých možná ukápnou i slzička.

Naše první knížka *Proč je báječné být zvěrolékařem* vyšla již před deseti lety a zájemci se mě na ni stále dotazují. Následoval cestopis *Zvěrolékaři na cestách*. Po něm knihy *Zvěrolékař vzpomíná* a *Zvěrolékař v akci*. Poslední *Zvěrolé-*

kař léčí, zvířata uzdravují je díky vám, milí čtenáři, stejně jako ty předcházející, zcela rozebrána, a pokud je mi známo, další dotisky se neplánují.

Z tohoto důvodu, a snad i pro množství dotazů, které často dostávám („Kdy vyjde další pokračování, pane doktore?“ a „Žádný předchozí díl už opravdu nemáte?“), vznikla knížka šestá, a vlastně poslední, kterou právě začínáte číst. Proto jsme, vzhledem ke zde uvedenému, některé příběhy převzali z knížek předchozích. Ale většinou jsou zde nové, které přinesl život a které se odehrály na Veterinární klinice v Horoměřicích.

Přejeme vám, milí čtenáři, ať se vám knížka líbí, a jestli vám dokážeme alespoň trošku zlepšit náladu, pak z toho budeme mít radost i my.

*Jan Herčík
Alena Hrachovcová*

Operační plán

Chlapík, co vystoupil z naleštěného černého fordu na parkovišti před veterinární klinikou, vypadal, jako by právě slezl z předváděcího mola po ukončení módní přehlídky. Černá, kožená bunda ladila s černou vyvýšenou podrážkou červených sportovních bot, světle modré džíny s úzkými nohavicemi a sedem spadlým do půlky stehen doplňovalo tmavě modré triko se světlejším límečkem téže barvy a s jasně červeným šátkem, ležérně obtočeným kolem krku.

Jeho oči pomalu přejížděly budovu veteriny. Pak, jako by došel k celkem uspokojivému závěru, otevřel zadní dvířka auta. Ven se vyhoupl maďarský krátkosrstý ohař.

„Jen se podívej, Bonde,“ pronesl k psovi, když mu připínal k černému obojku, vykládanému stříbrnými cvočky, vodítko, „snad jsme konečně objevili kliniku na úrovni. Tahle se nedá srovnat se všemi těmi krcálky, kde jsme byli předtím. Doufej, že i personál bude odpovídat našim představám.“

Přešel silnici a zastavil se před hlavním vchodem. Než vzal za kliku, vyndal z kapsy bundy zrcátko a přihladil si ulízané světlé vlasy na temeni hlavy. Vrátil zrcátko do kapsy, odhodlaně zmáčkl kliku vrat a krokem manekýna si to namířil rovnou k recepci.

Recepční Naďa právě telefonovala. S omluvným: „Okamžik, prosím,“ odložila sluchátko a obrátila se k příchozí-

mu s profesionálním nevtíravým pohledem. „Dobry den. Co pro vas mohu udelat?“

Vyznamne pohledl na orloj na svem zapesti a pritahl si psa, který zvedave nakoukl za roh recepčního stolu, kde na podložce ležela ohromná doga. Vyrušena z dřimoty se posadila a s neskrývaným zájmem si prohlížela příchozí.

Chlapík, v rozpoložení hýčkaného kocoura, krmeného smetanou, pronesl sladkým hlasem, který však nepřipouštěl jakoukoliv námitku: „Jsem objednan k panu doktorovi, abych s ním projednal operační plán.“

Naďa s naprostým klidem položila nejdřív ruku na čenich dogy: „Klid, Grejsy, hezky lež. Promiňte,“ usmála se a ukázala ven na dvůr, „jste přesný. Pan doktor vás očekává. Jsou to ty dveře nalevo.“

Přikývl. Beze slova vykročil se psem naznačeným směrem. Přešli přes dvůr a přes čekárnu vstoupili do mé ordinace.

Už z předchozího telefonátu před objednáním jsem věděl, že Bond čurá krev. Chtěl jsem ho nejdříve důkladně prohlédnout a pak navrhnout postup léčby. Nadechl jsem se, ale nepustil mě ke slovu.

Snažil se vypadat jako pán situace: „Pochopte to, doktore. Beru psa s sebou do svého salonu, a on mi chodí sem a tam a kape z něj moč s tou krví. Můj salon vypadá děsně! Musíte s tím něco udělat! A není to jen tohle. Krom toho potřebuje vyčistit uši a provést pedikúru! Ty jeho přerostlé drápy mi ničí koberec!“

„Samozřejmě, rád s tím něco udělám,“ využil jsem přestávky, v níž se můj nový klient chystal nadechnout.

Při prohlídce jsem zjistil, že Bond má zbytnělou prostatu. Nechal jsem hned udělat ultrazvukové vyšetření a poté jsem byl hotov přednést názor, co by se mělo či nemělo dělat.

„Prostata reaguje na hormony. Na vzrušení. Proto možnost, jak zvířeti pomoci, je kastrace, aby se vše stáhlo a zklidnilo. A pak, jak jsem při prohlídce zjistil, je tu ještě několik kožních problémů, které nejspíš patří do skupiny genetických vad. Ale to zjistíme až po biopsii. V případě, že budete souhlasit s mým návrhem, a až Bond bude v narkóze, uděláme odběr vzorků kůže na několika místech a pošleme je na histopatologické vyšetření. Tam nám po zjištění výsledku sdělí, oč se jedná, a případně navrhnou i způsob terapie. Samozřejmě, že v narkóze mohou ošetřit dráčky i provést vyčistění uší.“

Aby salon dotyčného pána neutrpěl další škody víc, než bylo nutné, domluvili jsme se na zákroku hned na nejbližší dopoledne.

Dostavil se na minutu přesně, a než jsem stačil odpovědět na pozdrav, rezolutně prohlásil, že on má jasnou představu o tom, jak by vše mělo probíhat.

Trochu mě to dopálilo. „Poslyšte, nemělo by to být obráceně? Jako veterinář snad *já* musím vědět, jak budu postupovat!“

Z náprsní kapsy vytáhl složenou čtvrtku papíru a na stole ji přede mnou rozložil. „Tady máte operační plán.“

Nestačil jsem zírat. Viděl jsem schematický nákres psa a od částí jeho těla vedly šipky s očíslovanou legendou: 1. uříznout koule, 2. ostříhat drápy, 3. vyčistit uši, 4. odebrat kůži. V pravém rohu papíru bylo napsáno: Nakreslil Laďa – 38 let.

Zkrátka fantazie!

To se mi za celou moji praxi ještě nikdy nestalo. Občas nám sice některý majitel zvířete vyholí srst v místě, kde je podle něj nějaký domnělý problém, ale nikdy mi nikdo nedal operační plán a postup.

Využil mé chvilkové strnulosti. Prohlížel si mě, jako by na mně objevil známky začínající demence, a poklepal důrazně prstem na papír. „Projděte si to dvakrát. Hezky pomalu. Nebo radši čtyřikrát. A kdyby se vyskytly pochybnosti nebo se vám zdálo, že by se mohly vyskytnout, zastavte se a znovu vše prověřte.“

V duchu jsem si řekl, že podivínům se nemá odporovat, a víc jsem se do rozebírání situace nepouštěl.

Bonda jsem odoperoval a ošetřil.

Zbývalo jen domluvit se na termínu kontroly: „Můžete přijít za týden? Někdy k večeru?“

Rozevřel tlustý díář, zalistoval v něm a vzdychl: „Ach jo, je to těžké, já nemám vůbec čas.“

„A co vy máte za práci?“ neubráníl jsem se zvědavosti.

Podíval se na mne dotčeně, že nevím, s kým mám tu čest. „No, já přece pořád chodím na ty večírky. Pořád mě někdo chce a já jsem každý večer někde. Na večírcích. Na akcích.“

„Já na žádné večírky nechodím. Na to zase *já* nemám čas,“ utřel jsem ho. „A co přes den? Hodilo by se vám to?“

„Božítku, ráno a odpoledne taky nemohu, to připravuji ty večírky. Aranžmá. Právě procházím kreativním obdobím. Chápete?“

Nakonec jsme se přece jen na termínu dohodli. Byl natolik spokojený, že ke mně doporučil svoji sestru: „Víte, ona má trápení s mícou!“

S Laďovou sestrou ani s její kočkou žádný velký problém nebyl. A docela dobře jsme si spolu popovídali. Nakonec jsem jí ukázal i obrázek s operačním plánem.

Zasmála se. „To je celý on! Návrhář módních doplňků a organizátor společenských akcí, který je zvyklý vše si naplánovat a načrtnout. Nezlobíte se na něj, vidíte?“

Opravdu jsem se nezlobil.

Jak to všechno začalo

Sedím se sestřičkou Zdeňkou v lednovém odpolední na veterině, v naší malé kavárničce nad čekárnou. Udělali jsme si přestávku na vydechnutí, Zdeňka jde udělat kávu. Vstanu, stoupnu si k oknu a dívám se ven. Za oknem je zima. Od Vánoc k jaru je vždycky daleko! Venku fouká studený vítr, ohýbá větve stromů, a já mám pocit, jako by se stromy chtěly rozeběhnout s větrem o závod. Dívám se na střechy pocukrované popraškem sněhu a cítím, jak na mne padá nostalgie. Stesk a teskná touha po klidu vyvolávají vzpomínky.

Zdenička nese kávu.

„Na co myslíte, doktore? Vypadáte unaveně.“

„Vzpomínám,“ odvrátím se od okna.

„Ale, ale,“ mrkne na mne, „na co?“

„Na to, jak dlouho už to tady táhnu. Jak to všechno začalo, jak jsem vybudoval tuhle veterinu. Kolik zvířat tudy prošlo. Kolik zranění jsem od nich utržil a kolik sestřiček a doktorů se tu vystříдалo. Zdeňko, pamatuješ si, kolik let už se mnou pracuješ?“

„Přes dvacet let?“ zamyslí se. Náhle zvažní: „Vzpomenete si, jak jsme se seznámili a jak jsem k vám nastoupila jako sestra?“

Konečně se zasměju. „Vidím to jako dneska. Ale nebylas první. Začínal jsem tady sám na počátku devade-

sátých let minulého století. Pracoval jsem tehdy na Vysoké škole zemědělské v Suchdole na veterinární katedře jako odborný asistent. V té době se na mne začali obracet známí a kamarádi s různými problémy svých domácích mazlíčků, a já, aniž bych si to hned uvědomoval, jsem tady pomalinku začal budovat malou soukromou praxi, i když tenkrát veškeré mé úkony byly jen za poděkování a za dobré slovo. Jenomže práce se začala nabalovat a bylo jí čím dál víc.

A tak jsem ve starém, polorozpadlém horoměřickém statku, zděděném po dědovi, upravil dvě místnosti, které dřív sloužily jako přípravná krmiva pro hospodářská zvířata. Sehnal jsem veterinární stůl a pár základních věcí k chirurgii. S takovýmto minimálním vybavením jsem mohl jen ošetřovat rány a provádět drobné chirurgické výkony. Neměl jsem rentgen a o ultrazvuku se mi mohlo jen zdát, protože ten ještě ani nebyl u nás v republice.

Ráno jsem musel být v sedm na katedře a pracovní doba tam trvala do pěti odpoledne. Po práci jsem odcházel na statek a tam ještě do pozdních nočních hodin ordinoval. Někdy do půlnoci, někdy i do dvou do rána. Známi a kamarádi o mně pověděli dalším, a pod rukama se mi začínala rozrůstat klientela, kterou jeden člověk nemohl zvládnout.“

Zdeňka sedí vedle mne tiše jako myška a poslouchá znovu ten pro ni už známý příběh. Ví, že si potřebuji vyprávěním ulevit od únavy.

„Pacienty jsem si musel nějakým způsobem evidovat, a tak jsem v úplném prvopočátku založil několik sešitů. Tato evidence se za čas stala nepřehlednou, a já namísto sešitů zřídil kartotéku. Ani ta nevydržela dlouho. Nakonec jsem koupil počítač s jednoduchým veterinárním programem. Se současným by byl nesrovnatelný, ale přece jenom byl lepší než lístková kartotéka. Jakmile jsem takto zvládl evidenci, musel jsem zorganizovat fronty čekajících pacientů, kteří ve stále větším množství a bez ohledu na počasí trpělivě postávali na dvoře statku a čekali, až na ně přijde řada.

Jedna moje klientka měla chov pudlů. Zuzana, tak se jmenovala, byla původním povoláním veterinární technička a nabídla se, že mi ráda bude pomáhat, protože to je práce, která ji baví a vždycky se jí chtěla věnovat. Byla to moje první sestřička.

Dohodli jsme se, že pro mne bude pracovat do té doby, než si ujasníme, zda s ošetrovnou budeme pokračovat, nebo skončíme. A po čase jsem se musel i já rozhodnout, kterou práci chci vlastně dělat: zůstat na škole, nebo se plně věnovat veterinární praxi? Protože obojí se opravdu ani při nejlepší vůli zvládnout nedalo.

V polovině devadesátých let začala veterinární ošetrovna v Horoměřicích získávat dobré jméno, a já se rozhodl

z vysoké školy odejít. Zuzka se stala mým prvním zaměstnancem.

Jenže ona se hodně věnovala svému chovu pudlů a potom začala pracovat jako dealerka pro jednu psí kosmetickou firmu, která měla sídlo v Německu. Ráno ve čtyři odjela do Německa pro zboží a odpoledne, místo aby přišla do práce ve čtyři a schopná pomáhat mi s náročnou prací, přišla v pět utahaná jako kočka a práce skoro neschopná. Takže skončila, a já hledal novou sestřičku. Napsal jsem inzerát a vyvěsil ho v čekárně. Na inzerát se přihlásila Alifa.“

Ze vzpomínek mě vytrhl potlačovaný smích. Zdenička se smála tak, že musela odložit hrnek s kávou, aby se nepolila. „To byla ta, se kterou jste se seznámil, když jste jí vyšetřoval prsa, vidíte?“

„Nu, ano, ta Ali, které jsem musel vyšetřovat prsa. A ujišťuji tě, že do smíchu mi tenkrát nebylo,“ zabručel jsem.

„Jen vzpomínejte, doktore. Budu vzpomínat s vámi.“
Znovu jsem se pohroužil do vzpomínek.

„Někdy se stalo, že jsem musel za zvířetem dojít a ošetřit ho doma. Kousek za Horoměřicemi bydlela paní, která své rodině vládla pevnou a neomezenou rukou, celá ji muse-

la poslouchat. Zkrátka – tvrdý matriarchát se vším všudy. A v jednání s ostatními lidmi byla více než kategorická.

Jednou za mnou přišla: ‚Doktore, potřebuji, abyste k nám přišel a podíval se na moji fenu! Má štěňata a nějak se špatně čistí po porodu.‘

Slíbil jsem, že se zastavím, a slib jsem dodržel hned druhý den. Zazvonil jsem, přišla mi otevřít a hned mě vedla k feně. Zjistil jsem, že fena v sobě skutečně má zadržené lůžko.

Ošetřil jsem ji, a jen jsem předepsal léky, paní domu se na mne znovu obrátila: ‚Doktore, musíte se ještě podívat na moji těhotnou dceru!‘

Vytřeštil jsem oči: ‚Nejsem gynekolog! Jsem veterinář!‘

Přeměřila mě přísným pohledem: ‚Doktor jako doktor!‘

Popadla mě za rameno a odtáhla do pokoje, kde seděla celá rodina. Všichni na mne zírali.

‚Kde je Alifa?‘ zařvala ta rázná ženská. ‚Okamžitě zavolejte Alifu!‘

Do místnosti vběhla holčina snad sedmnáctiletá, krásná jak princezna Šeherezáda. Až jsem se podivil, kde ke svému exotickému vzhledu přišla, protože její matka byla typická Jihočeška s mléčnou pletí a světlehnědými vlasy. Vzápětí mi to došlo, to když do pokoje vešel snědý, černovlasý a černooký – Arab.

Paní hodila hlavou směrem od něj ke mně: ‚Manžel,‘ představila ho stručně. A hned přikazovala dál: ‚Omare, sedni si! A ty, Ali, ukaž prsa panu doktorovi!‘

Ali začala chabě protestovat. Dobře věděla, že jsem veterinář, který přišel vyšetřit jejich Azru. Nevěřil jsem svým uším, když paní neústupně trvala na svém: ‚Doktore, podívejte se jí dobře na prsa, prohmátněte je, a řekněte mi, jestli je normální, aby jí ta prsa takhle nabíhala!‘ A na dceru ukázala prstem: ‚Lehni!‘

Alifa si už bez řeči lehla a s povzdechem vyhrnula triko. Okamžik jsem nad ní stál a přemýšlel, jak by lidský lékař postupoval při vyšetřování prsou a jakým způsobem mám ruce na prsa položit, abych nevypadal jako úchyl. Nakonec jsem se svého úkolu zhostil ke všeobecné spokojenosti. Rodinu jsem ujistil, že je vše v naprostém pořádku, a nesmírně se mi ulevilo.

Domů jsem se ten den vrátil hodně pozdě, neboť úspěšnou prohlídku čubičky a Ali jsem musel bez odkladu zapít, a to nejdříve kávou a pak ještě něčím ostřejším.

Pochopitelně, že jsem příhodu dal v práci k lepšímu, a ta se začala šířit tak rychle, jako kdysi písně bardů. Až jsem se divil, že nezlidověla. A také jsem se divil, že od té příhody se mi pak po delší čas hlásilo do práce velké množství mladších i starších pánů, kteří u mne chtěli být zaměstnání jako asistenti.

Když jsem po odchodu sestřičky Zuzany vyvěšoval inzerát s nabídkou práce, byla Ali už po porodu a zastavila se na veterině s tím, že by u mne ráda pracovala. Původním povoláním byla zdravotní sestra. Plácli jsme si, a já v ní našel výbornou sestřičku, ale jen po dobu, než její

děcko odrostlo, a ona se vrátila ke svému povolání dětské sestry do nemocnice.“

„Jo, a pak jsem přišla já.“ Zdeňka se podívala na hodiny a odnesla hrnky od kávy do dřezu.

Přestávka na vydechnutí skončila, dole v čekárně seděli pacienti.

Přikývl jsem. „Dík za kávu a za pochopení.“

Zdeňka už byla na schodech. V poklusu se na mne otočila: „Není zač, a když budete potřebovat, tak zas někdy příště.“

Moje sestřičky

Zdeňka

Nepřišla ke mně jako uchazečka o práci. Všiml jsem si jí u čekárny: štíhlá dlouhovlasá holka vedla fenu kavkazského ovčáka. Pes okamžitě upoutal moji pozornost, neboť tento druh nebyl u nás tenkrát moc rozšířený.

„Pegyna je špatná,“ vychrlila na mne. „Hrozně kašle a vůbec není ve své kůži. A doktor, ke kterému jsem s ní chodila, mi tvrdí, že je v pořádku a že jí mám dávat vitamíny. Ale já si myslím, že v pořádku není.“

Pegyna skutečně v pořádku nebyla. Měla zápal plic, a trvalo delší dobu, než se z toho dostala.

Při jedné z kontrol jsem se dozvěděl, jak Zdenička, tak se dlouhovlasá slečna jmenovala, k feně kavkazského ovčáka přišla. Vyprávěla mi o kamarádovi svého přítele Michala. Měl autodílnu a jezdili k němu Ukrajinci, kteří obchodovali se psy a auty. Z Ukrajiny vozili štěňata do Německa. Tam je prodávali a za získané peníze nakupovali starší auta. Michalův kamarád jim auta opravoval a oni je pak prodávali dál. Jednou zase Ukrajinci potřebovali opravu, ale neměli dost peněz na zaplacení. Z předchozího obchodu jim zbyla dvě štěňata kavkazského ovčáka a štěně chrta. Nabídli proto namísto peněz jedno z štěňat. Michal, který byl právě v dílně, kamaráda pobídl: „Vezmi si psa, a já si ho pak od tebe odeberu.“ A tak se majitelem

malé fenky ovčáka stal Michal. Fenku přinesl Zdeničce, a ta jí dala jméno Peggy.

Za ten čas už jsem Zdeničku poznal natolik, abych si o ní mohl udělat obrázek, protože takových lidí, jako je ona, zas tak moc není.

V době, kdy jsme se přes Pegynu seznámili, bydlela Zdeňka s Michalem v jedné ze vzdálenějších vesnic od Horoměřic, kde si na samotě koupili starý statek. Kromě Pegyny měli osm psů, třináct koček, třicetiletou kobyly Bobešku, patnáctiletou kobyly Sylvii, která slyšela na jméno Čertice, kozičku Lízu a jejího synka – kozlíka Matěje, slepice, pár prasátek, jalovičku a býčka. Většina zvířat byla darovaná, vyměněná nebo nalezená a spjatá s menším či větším příběhem.

Při takovém množství zvířat je jasné, že sem tam dojde k úrazu nebo se dostaví nějaká choroba, a všechny marody jsem pak už léčil jen já. Krom toho se Zdenička každou chvíli ujala nějakého dalšího opuštěného zvířete, takže pokaždé, když jsem ji zahlédl na dvoře veteriny, vítal jsem ji slovy: „Nazdar, co jsi zase našla?“

Kozičku Lízu dostali od sousedky. Nevěděli, že je březí, a nestačili se divit, když za měsíc po darování porodila dvě nedonošená kůzlata. První kůzle ihned po porodu

uhynulo. Druhý kozlík sice žil, ale vyhlídky na přežití velké neměl. Nebyl u něj ještě vyvinutý ani polykací reflex a koza Líza, zmožená porodem, o malého chcípáčka nejevila zájem. Lízu s kozlíkem si Zdeňka přestěhovala do místnosti, kde s Michalem spali a kde měli namísto postelí provizorně rozložené matrace.

Pravidelně Lízu dojila, vydojené mléko ohřála a stříkačkou ho vpravovala kozlíkovi, kterého pojmenovala Matěj, do krku, až se pomalu naučil polykat. Jednou v noci se Zdeňka probudila a kůzlátko spalo u ní na matraci a pod peřinou.

Později se Líza naučila o kozlíka starat a mohli být oba přestěhováni do chlívků, ale on za svoji mámu považoval spíš Zdeňku, která pro něj byla alfou i omegou. Chodil všude za ní jako pejsek.

Matěj rostl. Stal se z něj pubertáček s malými růžky, na které byl velice pyšný a učil se s nimi bojovat. Každou chvíli se rozeběhl na dvoře proti zdi a trkal do ní vší silou. Při těchto bojových hrách se mnohokrát poranil a Zdenička mu nestačila oděrky a rány ošetřovat. Jednou ráno našli kozlíka smutně ležet v chlívků. Na nic nereagoval a odmítal jíst i pít.

Když mi ho Michal se Zdeničkou přivezli, rozpoznal jsem u něj zákeřný tetanus, což je křeč svalů, při které zvíře v počátku nemoci není schopno otevřít tlamu a polknout. Začal jsem ho okamžitě léčit. Vozili ho ke mně pravidelně, a protože Matěj ještě v té době nebyl vykastrován, pro-

voněl mi pokaždé celý dvůr. Ale zase to byla hlavně zásluha Zdeničky, že se uzdravil. Ošetřovala ho při záchvatech, při kterých mu tuhlo celé tělo a trásl se v křeči, dávala injekce a vozila ho na infuze. Aby se Matěj neproležel, sestrojili mu kšíry, do nichž byl zavěšený skoro po celou dobu nemoci.

Jen co ke mně přestala jezdit s Matějem, zahlédl jsem Zdeničku z okna ordinace zase.

„Tak co to bude tentokrát?“ zamával jsem na ni, zvědavý, s jakou historkou zase přišla.

„To je Cinda,“ ukazovala nový přírůstek, kterým byla mohutná fena staforda.

„Představte si,“ pokračovala, „že jsme jeli na návštěvu k mamince. Bydlí v malém domku na venkově. Když jsme přijeli, uslyšeli jsme s vedlejšího domku zakňučení. Maminka nám řekla, že se majitel právě odstěhoval a Cindu nechal v prázdném domě samotnou. Prý se mu zošklivila. Prohlásil, že už ji nechce, a šel požádat nějakého svého známého, aby ji zastrelil. Ještěže jsme se to dozvěděli včas! Že je pěkná, doktore?“

Dalším nalezencem byl malamut Kim. Zdenička jela s kobyloou Čerticí na vyjížděku, a pes se k ní přidal. Zkrátka, vynořil se z lesa a běžel za nimi celou vyjížděku až domů. Byl to krásný pes. Zdenka s Michalem vyvěsili inzeráty k vyhledání jeho majitele. Majitel se skutečně našel, ale Kim od něj znovu utekl. Zdenička s Michalem ho našli na karlovarské silnici polomrtvého. Srazilo ho auto. A kam jinam by ho vezli, než ke mně. Když se Kim uzdravil, nechali si ho.

Byl konec zimy. Odešla ode mne sestřička Ali, a já právě připevňoval na dveře ordinace inzerát, že hledám sestřičku, když do dvora vjela Zdenička a z auta vytahovala sotva odrostlé štěně. Malou fenku, křížence jezevčíka s foxteriérem.

„To je Šmudla!“ volala na mne, hned jak mě zahlédla. „Představte si,“ pokračovala, „že jsme byli na návštěvě u známých v Praze. A v noci, v té zimě jsem na ulici u popelnice našla tuhle malou šmudlu. Byla už skoro zmrzlá, nejspíš ji někdo vyhodil. Strčila jsem si ji pod bundu, aby se zahřála, a zdá se, že bude dobrá. Už si ji nechám! Přece ji, chudinku, nevyhodím! Ale chtěla jsem se vás dneska, doktore, na něco zeptat,“ zatvářila se nakonec starostlivě.

„Copak to bude?“ pobízel jsem ji.

„Víte..., sháním práci. Myslela jsem, že k vám chodí spousta lidí. No a..., zkrátka..., bavíte se s nimi... Třeba vám někdo říkal, že hledá šikovnou sekretářku... nebo i něco jiného...,“ nechala větu rozpačitě viset ve vzduchu.

Div jsem si radostí nezamnul ruce: „Tu práci hledáš pro sebe?“

Přikývla.

„Co ty vlastně umíš?“ vyptával jsem se dál.

„No, původně jsem prodavačka hodin a klenotů. Pak jsem si udělala nástavbu na vnitřní obchod a naposledy jsem pracovala jako sekretářka v jedné ekologické firmě,“ vypočítávala. „Ale mezitím jsem dělala i jinou práci. S Michalem jsme vyráběli i nábytek...“

„Zkrátka, šikovná holka!“ pomyslel jsem si. A už rovnou jsem se zeptal: „A nechtěla bys u mne dělat sestřičku?“

Zazářily jí oči a radostně přikývla.

Každý začátek je těžký, a tak se i Zdeňce při nové práci stávaly různé příhody. Někdy si následky odnesla ona, někdy já a někdy i majitel.

Stalo se, že jsme připravovali jezevčíka na operaci. Dostal uspávací injekci a v čekárně, na klíně svého pána, pomalu usínal. Zdeňka po chvíli nakoukla, zda pejsek

už usnul natolik, aby ho mohla přenést na sál. Opatrně se naklonila nad pánem, dlaněmi psa podebrala, a chtěla se zvednout. Nešlo to, jako by podebrání kdesi uvízlo. Zkusila to ještě dvakrát, než jí došlo, že podebírání pánovo přirození. Při omluvě byla rudá jak krocaní zadek a pán se jen uculoval.

Než se naučila zběhle se vším manipulovat, stalo se, že dávala psovi injekci, pes sebou škulbl a pánovi, který ho držel, způsobila na ruce jehlou injekční stříkačky ošklivé škrábnutí, které silně krvácelo a pak se ještě dlouho hojilo.

Přihodilo se, že jsem před operací potřeboval psovi vykatetrizovat močový měchýř. Skutečně jsem ho vyprázdnil a Zdeňka šla mističku vylít. Zakopla a prudkým pohybem ji vyhodila tak, že mi všechnu moč vychrstla rovnou do obličeje.

Brzy na to jsem jí to, ač nerad, oplatil. Jedné fretce jsme museli vyoperovat anální žlázy. Dělá se to proto, aby nebyla cítit, když ji někdo chce chovat v bytě. Když byla fretka připravená, chtěl jsem žlázy vyčistit a naplnit. Ujela mi ruka a obsah žlázek vyletěl Zdeňce do vlasů, které měla dlouhé až k pasu. Tenkrát mi utekla ze sálu a šla se hned umýt, ale nebylo to nic platné – páchla jako fretka ještě dlouho potom.

Jednou do ordinace vešel mladík. Nevedl ani nenesl žádné zvíře, a tak se Zdenička odvrátila v domnění, že mladík jde se mnou jen něco vyřídit. On však ze zážadří vyndal hada a položil ho na kovový vyšetřovací stůl. Had,

z teplého místa položený na chladný kov stolu, se okamžitě na ocase vztyčil, aby se od chladu co nejvíce oddálil, a v tu chvíli se otočila i Zdenka. Její oči se ocitly ve stejné úrovni jako ty jeho. Strašně se polekala, i když ji mladík uklidňoval, že had není nebezpečný, že se jedná jen o neškodnou užovku.

Poté ke mně na kontrolu se psem přišla jistá paní. Kromě psa byla i majitelkou krásného papouška kakadu, který byl velice komunikativní. Paní bez svých dvou miláčků neudělala ani krok. Kam šel jeden, musel jít i druhý a třetí. Zatímco jsem prohlížel psa, papoušek se procházel po ordinaci. Tak ho poprvé uviděla Zdenička.

„Jé! Ahój!“ nedalo jí, aby pernatého krasavce nepozdravila.

Papoušek se na ni podíval a naklonil hlavičku na stranu: „Nazdááár!“

Během pracovního týdne jsem od Zdeničky dostával pravidelné informace o jejích milovaných chovancích. Jednou mi vyprávěla, jak jela se svou kamarádkou na návštěvu až někam na Moravu. Pochopitelně, že na výlet s sebou vzala i psy, Pegynu a Šmudlu. Byly v polovině cesty, když u lesa zastavila s tím, že je nejvyšší čas psy vyvenčit. Pegy byla nedočkavá. Vyskočila ven z auta zrov-

na ve chvíli, kdy z druhé strany silnice projížděl autobus. Nárazem o přední světlo udělala kotrmelec a spadla pod kola. Pak v šoku vyskočila a rozeběhla se do lesa. Zdenička pochopitelně letěla za ní. Volala, pískala, ale nebylo to nic platné. Pegyna byla fuč.

Kdyby byl na Zdeňčině místě někdo jiný, nejspíš by hledání vzdal a nanejvýš by po okolí rozvěsil oznámení o ztrátě. Ne tak Zdenička. Když se nedovolala, nasedla s kamarádkou zpět do auta a v nejbližší vesnici vtrhla bez ohlášení do kanceláře starosty.

„Pane starosto!“ vyhrkla. „Prosím vás, vyhlašte pátrání. Ztratila se mi Pegyna!“

Starosta se vyděsil a ihned byl ochoten ke spolupráci. „Kde se ztratila, jak vypadala? Popište ji! A kolik je holčičce let?“

„Ježíši, ne!“ chytala se Zdeňka za hlavu. „Pegyna je pes! Kavkazský ovčák! Před vaší vesnicí ji srazil autobus, a ona mi v šoku utekla. Prosím vás, pomozte mi ji najít,“ poslední větu už pronášela v pláči.

Starostovi jí bylo líto. „Neplačte, slečno. To víte, že vám pomohu. Vyhlásím vaši ztrátu amplionem po vsi a taky bych to mohl vyhlásit v místním rádiu. Bude to stačit.“

„Bude! Moc vám děkuju!“ loučila se Zdenička ve spěchu, aby mohla nasednout do auta a se stejnou žádostí objet i okolní vesnice.

Kupodivu jí všude vycházeli vstříc a ochotně vyhledávali zprávu o tom, že se ztratil kavkazský ovčák slyšící na jméno Pegy.

„Poslyšte, slečno,“ upozornil Zdeničku poslední starosta, ke kterému se uchýlila, „měla byste ještě zajít támhle do hájenky a domluvit se, aby vám hajnej psa omylem nezastřelil. To víte, škodná je škodná!“

„Prosím vás, zatoulal se mi pes,“ vtrhla Zdeňka do hájenky jak velká voda.

Hajný si ji přísně přeměřil: „Slečno, vychovanej pes se netoulá, ale chodí na procházky. Když se pes začne toulat, mazaně si tak rozšiřuje své teritorium. Dalším blouděním si pak o něm prohlubuje znalosti a stává se z něj škodná. A škodnou já musím zastřelit.“

„Ale ne! Tak to nebylo!“ začala Zdenička znovu vyprávět o nehodě.

„Tak když je to tak, slečno,“ projevil hajný konečně pochopení, „obvolám kolegy v okolí a upozorním je, aby vašemu pejskovi neublížili. A nebojte se, von se najde. Hezky se vraťte tam, kde se to stalo. Víte, von pes se vždycky nakonec vrací na místo, kde byl naposledy se svým pánem.“

Pátrání už trvalo skoro šest hodin. Blížil se večer. Zdeňka se na radu hajného vrátila k místu nehody a podle stop poznala, že mezitím, co objížděla vesnice, přiběhla skutečně i Pegyna, ale když nikoho nenašla, zase odběhla.

Přišli lidé z vesnice a nabízeli pomoc. Jedna paní dokonce přinesla kávu a chleby s paštikou. Zdeňka s kamarádkou se znovu pustily do hledání v okolí. Bylo po dešti. Jak chodily ve vysoké mokré trávě, byly po kolena promočené.

Byla skoro tma, když Zdenička znovu v pláči prohlásila, že bez psa se z místa nehne. Z telefonní budky na návsi zavolala Michalovi, aby ji nečekal, a stručně vylíčila, co se stalo. Michal zrovna tak stručně oznámil, že okamžitě jede koupit dalekohled do tmy a vyráží za nimi.

Zdenička, už příšerně unavená, zmrzlá a ochraptělá, vyběhla na nejbližší kopec. Najednou viděla, jak se zdola blíží temný stín. Skutečně to byla Pegyna a cválala k ní do kopce. Dělalá ohromné skoky a hlava se jí vždy na chvíli v trávě ztratila a hned zase objevila. Udýchaně doběhla, a padly si kolem krku.

„Pe..., Pe..., Pegynko! Holka moje zlatá! Ty ses mi vrátila!“ škytala Zdeňka šťastně.

Pegyna radostí kňučela, vyla, pískala a válela se po zemi, což v její řeči určitě znamenalo: „Ani nevíš, holka zlatá, jak jsem ráda, žes na mne počkala! Že jsme se zase našly!“

Těžko říct, kdo měl ze shledání větší radost. A cítili ji i všichni zúčastnění, co stáli kolem a dojatě popotahovali.

Šmudlině, kterou Zdeňka zachránila jako štěně před bílou smrtí, se narodila tři štěňata. Pojmenovali je Andulka, Snoopy a Filípek. Andulka byla bojácná, a tak ji nechtěli nikomu dát. Snoopyho si měl vzít Michalův známý,

který pracoval u policie, chtěl ho vycvičit na hledání zbraní. Nakonec z toho sešlo. Filípka dali svému známému, o kterém si mysleli, že má dobré srdce. Skoro po dvou letech Filípkův pán zavolal, že Filípek doma na zahradě okousal borůvky a že ho Zdenička a Michalovi chce vrátit. Taková malichernost! Vráceného psa dali sousedům, kterým nedávno posel pes. Filip proti změně domova nic nenamítal a někdy si hrál s jiným Zdeňčíným psem – Žanetkou. Kolikrát při dovádění utekli až na pole! Tak to trvalo nějaký čas, když si Zdenička najednou uvědomila, že Filípka pár dnů neviděla. Ptala se sousedů, a ti jí bezcitně oznámili, že utekl a že po něm nepátrali. Zdeňka osedlala koně a rozjela se po okolí Filipa hledat. Ale kde tomu byl konec! Jako by se po něm slehla zem.

Pak šla Zdenička jednoho rána do práce, a když procházela čekárnou, uviděla malého hnědého pejska, jak po ní zpod lavice, kde seděl u nohou své paničky, pokukuje.

„Filípku,“ vydechla Zdenička a sehnula se k němu.

Byl to Filípek a poznal ji. Vyskočil a olízl jí s radostným kňučením nos. Hned si všimla, že nemá jednu zadní nožičku a chybí mu i kousek ocásku.

„Co se mu stalo?“ ptala se slečny, k níž patřil a která jejich vítání překvapeně pozorovala.

„Nevím,“ pokrčila slečna rameny. „Před časem jsem ho našla na okraji pole, kam jsem šla na procházku. Plakal a měl ohnilou nožičku a ocásek. Na zavolání nesmě-

le přišel, nechal se pohladit a pak i vzít do náruče. Chudáček! Nechala jsem si ho a hned ho odnesla na nejbližší veterinu. A tam řekli, že musí pacinku i ocásek amputovat. Je to moc milý pejsek. Ale já mu začala říkat Ben. Nevezmete mi ho, teď když jste poznala, že je váš, vidíte?“

Zdenička zavrtěla hlavou. Kdepak! Byla ráda, že se Filípek konečně dostal do dobrých rukou, a bylo vidět, že ke své nové paničce přilnul.

Přibližně za půl roku po tomto shledání volala nová Filípkova majitelka do ordinace a sháněla se po Zdeničce.

Zdenička přiběhla k telefonu, a slečna se rozplakala: „Prosím vás, nezlobte se, že volám a obtěžuji vás. Ale nevím, co mám dělat. Beníček, vlastně Filípek, je tulák. Ať dělám, co dělám, někdy se stane, že mi uteče a prohání se po poli. A můj soused nenávidí psy. Několikrát už za mnou byl a vyhrožuje mi, že jestli Filípka nedám pryč, zabije ho. Dokonce mi popisuje, co všechno mu udělá, dostane-li ho do ruky. Já se o Filípka bojím a radši ho dám pryč, než bych dopustila, aby se mu něco stalo. Souсед není dobrý člověk.“

Zdenička se nerozmýšlela ani vteřinu. „Neplačte a Filípka mi přivezte! Já se o něj postarám!“ prohlásila rezolutně.

A tak se stalo, že se Filípek po třech letech vrátil domů. Zpočátku byl rád, ale pak se začal prát se svým bráškou Snoopym. Podle toho, co vyprávěla Zdenička, se začali

rvát o prvenství v domě. Snoopy štěkal, že on byl vždycky v domě pánem a od nějakého tuláka si nenechá poroučet. A Filípek ječel, že je ze svých cest světa znalý a zkušený, a prvenství tudíž právem náleží jemu. Byli by šli proti sobě do boje na život a na smrt. Ale to by nebyla Zdenička, aby si neporadila. Psy oddělila, každého do jiné místnosti, a i ven pouští každého zvlášť.

Nemohu nechávat Zdeňku v práci přes čas. Všechna její zvířata mají v hlavě hodiny a přesně vědí, kdy se má jejich paní vrátit domů. Obávám se, že kdybych Zdeničku v práci zdržel, přišla by si pro ni a průvod by určitě vedla kobylna Čertice.

Čertice každý den, ve chvíli, kdy se její paní má vracet, začne vyhlížet přes ohradu výběhu. Když Zdeňka dlouho nejde, stává se, že z výběhu uteče a jde ji hledat na místa, kam spolu jezdí na vyjížděky.

Jednou zase utekla, a když na známých místech svou paní nenašla, rozhodla se, že jí půjde naproti. Naštěstí si Čertice včas všiml Michal a chtěl ji vést do stáje. Ale kdepak! Jakmile se k ní přiblížil, pokaždé uskočila, odchytit se nedala a pevným a rozhodným krokem si to mířila k cestě, která vedla k silnici.